

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	274
Land:	Afghanistan
Kilde:	Dansk Flygtningehjælp
Titel:	"Dansk Flygtningehjælp"
Udgivet:	oktober 2006
Optaget på baggrundsmaterialet:	2007

Afghanistan

Opdateret oktober 2006 af Lene Frendrup

Indhold

1. Generelle oplysninger om geografiske og demografiske forhold
2. Historisk udvikling i hovedtræk
3. Sikkerheds- og menneskerettighedssituationen
 - 3.1 Centralregeringens mulighed for at udøve sin myndighed
 - Hær
 - Politi
 - Retsvæsen
 - 3.2 Afghanistans Menneskerettighedskommission
 - 3.3 Ytringsfrihed
 - 3.4 Forsamlings- og foreningsfrihed
 - 3.5 Religionsfrihed
4. Særlige grupper
 - 4.1 Særlige etniske grupper
 - 4.2 Afghanske kvinders situation
 - 4.3 Homoseksuelle
 - 4.4 Børn
 - 4.5 Sekulær opfølgning

- 4.6 Tidligere medlemmer af KHAD og PDPA**
- 4.7 Personer med tilknytning til det tidligere Sovjetunionen**
- 4.8 Personer i konflikt med de nuværende magthavere**
- 4.9 Personer i konflikt med Jamiat-e-Islami**
- 4.10 Personer i konflikt med Hezb-e-Wahdat**
- 4.11 Personer i konflikt med Junbish-i-Melli**
- 4.12 Personer med tilknytning til Taleban**
- 4.13 Personer med tilknytning til Hezb-e-Islami**
- 5. Dansk praksis**
 - 5.1 Flygtningenævnets praksis**
 - **5.1 A Flygtningenævnets praksis i 2004**
 - **5.1 B Flygtningenævnets praksis i 2005**
 - **5.1 C Flygtningenævnets praksis fra 01.01.06 til 01.09.06**
 - 5.2 Udlændingesservices praksis**
 - **Udlændingesservices praksis i 2005**
 - **Udlændingesservices praksis fra 01.01.06 til 01.09.06**
- 6. Udsendelse**
- 7. Vigtigste kilder**

1. Generelle oplysninger om geografiske og demografiske forhold

Afghanistan dækker 652.225 km² og grænser op til Turkmenistan, Uzbekistan og Tadjikistan mod nord, Kina og Pakistan mod øst, Pakistan mod syd og Iran mod vest. Landet er bjergigt, og tre fjerdedele af landet er højland. Lavlandet udgøres primært af dale (flodlejer) mod nord og nogle ørkenområder mod syd og sydvest. Landets indbyggertal oplyses meget forskelligt svingende fra ca. 25 mio. til ca. 31 millioner mennesker, hvoraf de fleste bor uden for de større byer. De største byer er Kabul (hovedstaden), Kandahar, Herat, Mazar-e-Sharif og Jalalabad.

Befolkningen kan hovedsageligt inddeles i fire hovedgrupper. Pashtunerne udgør ca. 42 % af befolkningen og kan inddeles i to undergrupper, duranier og ghilzaier, som især bor i det centrale Afghanistan og i de sydlige og østlige dele af landet. Tadjikkerne udgør ca. 27 %, hazaraerne 9 % og uzbekerne 9 % af befolkningen. Andre mindre etniske grupper udgør de resterende 13 procent.

Den officielle religion (og i praksis den eneste religion) er islam. De fleste indbyggere er sunni-muslimer (ca. 80 %). Hazaraerne er shia-muslimer. Kun ca. 1 % af befolkningen skønnes at tilhøre andre religionsgrupper. Efter vedtagelsen af den nye grundlov i januar 2004 har landet nu 8 officielle sprog: dari (50 %), pashtu (35 %), uzbek, turkmen, baluchi, pashai, nuristani og pamiri mod tidligere kun dari og pashtu.

2 Historisk udvikling i hovedtræk

Afghanistan var - med kortere afbrydelser - et monarki fra 1893 til 1973, hvor landet overgik til at være en republik. En forfatning blev vedtaget i 1977. Efter et kup i 1978 blev

forfatningen ophævet, republikken blev omdøbt til Den demokratiske Republik Afghanistan, og et revolutionsråd styrede landet. People's Democratic Party of Afghanistan (PDPA) var herefter det eneste lovlige parti i landet. I 1979 gik sovjetiske tropper ind i Afghanistan, hvor de var indtil 1989. I 1985, under præsident Babrak Karmal, blev en ny forfatning vedtaget til erstatning for de provisoriske "Grundlæggende Principper for Den demokratiske Republik Afghanistan", som var blevet vedtaget af Revolutionsrådet i 1980. I 1987 indførte den sovjetstøttede regering under præsident Najibullah en ny forfatning, som gav præsidenten omfattende beføjelser og indførte indirekte valg af præsidenten for syv år ad gangen samt en lovgivende forsamling med to kamre. Valg til begge kamre afholdtes i 1988. Efter at Najibullah var blevet tvunget til at træde tilbage som præsident i april 1992, kom et midlertidigt islamisk Jihad-råd til magten. Dette råd bestod af mujahediner og religiøse ledere. I maj 1992 blev forfatningen revideret, idet man reducerede landets socialistiske orientering og indførte større politisk frihed, herunder større pressefrihed, og gav samtidig islam en mere fremtrædende rolle.

Under interne kampe mellem mujahedinerne blev Burhanuddin Rabbani valgt til ny præsident i december 1992. I juni 1993, efter at de største mujahedin-fraktioner havde undertegnet en fredsaftale, blev en midlertidig regering under premierminister Gulbuddin Hekmatyar indsat. Generelt omtales de fraktioner, som havde magten - eller delte den - i perioden 1992-96, som Den Nordlige Alliance. I de første år efter 1992 var der voldsomme kampe mellem disse grupper. Store dele af Kabul blev ødelagt i den forbindelse, og mange civile blev dræbt.

I 1994 vandt Taleban kontrollen over sydlige dele af Afghanistan. Efter endeligt at have tiltaget sig magten i landet i september 1996 udpegede Taleban et midlertidigt Ministerråd, den inderste Shura, som var ledet af Mullah Mola Mohammad Omar og havde sæde i Kandahar. I provinserne udpegedes lokale shuraer.

Fra 1998 og frem til Talebans fald i efteråret 2001 var der kampe mellem Taleban og krigsherrer med tilknytning til grupperinger under Den Nordlige Alliance. Da en USA-ledet koalitionsstyrke i oktober 2001 gik ind i Afghanistan på Den Nordlige Alliances side, skiftede balancen afgørende til Talebans ugunst, og midt i november 2001 var Taleban fjernet fra magten i Kabul. I januar 2002 var Taleban nedkæmpet også i de sydlige dele af Afghanistan.

I december 2001 udarbejdedes den såkaldte Bonn-aftale med deltagelse af de fire fraktioner, Den Nordlige Alliance, Rom-gruppen, som er loyale over for den tidligere konge Zahir Shah samt Peshawar-gruppen og Cypern-gruppen, som er mindre afghanske eksilgrupper og omfatter flere etniske grupper. Det vigtigste punkt i Bonn-aftalen var, at parterne accepterede nedsættelsen af en overgangsregering under Hamid Karzai, som skulle forberede vedtagelsen af en ny forfatning (forfatningskommission) og et senere parlaments- og præsidentvalg. Videre omfattede Bonn-aftalen spørgsmål som nedsættelse af en uafhængig menneskerettighedskommission, en retskommission og en forvaltningskommission, som skulle tage sig af disse områder.

Fra den 13. december 2003 til den 4. januar 2004 samledes 502 delegerede i det, der kaldtes "Forfatnings-Loya Jirgaen" for at vedtage Afghanistans nye forfatning, som bl.a. indeholder retningslinjerne for det politiske system, herunder en præsident og et parlamentarisk system med to kamre. Efter Loya Jirgaen var der ifølge de kilder, som den danske fact finding-mission i marts 2004 talte med, en vis behersket optimisme i landet. På den ene side var der delegerede til forsamlingen, som blev truet til at holde sig væk, lige som der var delegerede, der blev truet på grund af udtalelser, som de fremsatte under Loya Jirgaen. På den anden side var der en vis fortrøstning over, at det var lykkedes forsamlingen at blive enige om at vedtage en forfatning. Den generelle opfattelse var herefter, at den virkelige prøve for både den midlertidige regering under Hamid Karzai og for forfatningen var, om det ville lykkes at gennemføre det planlagte præsidentvalg under blot nogenlunde acceptable forhold - og ikke mindst om de eventuelle tabere ved dette valg ville acceptere resultatet eller kaste landet ud i en ny borgerkrig.

Valget blev gennemført i oktober 2004, og Hamid Karzai blev som forventet valgt som præsident, ligesom det var indtrykket, at valgresultatet generelt blev accepteret af alle aktører - når der bortses fra Taleban, som ved terroraktioner rundt om i landet forsøgte at skræmme befolkningen fra at deltage i valget.

I september 2005 afholdtes parlamentsvalg og valg til provinsrådene for første gang i 30 år. Valgene forløb forholdsvis roligt. Der blev konstateret valgsvindel, trusler etc. men kun i mindre omfang, og det skønnes ikke at have påvirket valgenes resultat. Det nye parlament mødte første gang i december 2005. Efter valget har der i flere tilfælde været drabsforsøg mod de valgte parlamentarikere og i enkelte tilfælde deres familiemedlemmer og mindst en er blevet dræbt. Ligeledes er flere valgmedarbejdere blevet dræbt.

3 Sikkerheds- og menneskerettighedssituationen

Den generelle sikkerhedssituation i Afghanistan er fortsat meget ustabil og er i den senere tid løbende blevet stedse mere alvorlig, således at den nu anses at være den mest alvorlige situation siden 2001.

Taleban var i de første år efter USA's invasion i Afghanistan tvunget op i bjergene, hvorfra de udførte isolerede aktioner. I den senere tid er Taleban dog genopstået som guerillastyrke og har bidraget til den meget ustabile situation i landet. Ligeledes er der nu tale om mere generelle anti-regerings-operationer, og således ikke udelukkende Taleban-styrede aktioner. På nuværende tidspunkt (oktober 2006) foregår de mest alvorlige angreb i provinserne Kandahar, Helmand, Uruzgan og i stigende omfang Farah-provinsen, og er blevet et akut problem i Wardak- og Logar-provinserne tæt ved Kabul. Den alvorlige sikkerhedssituation har nu spredt sig til hele landet, fortrinsvis Pashtun-dominerede områder, fra Kunar-provinsen i øst til Farah-provinsen i vest, ligesom den i stigende grad påvirker den sydlige del af det centrale højland såsom Ghor og Day Kundi-provinserne.

Den generelle sikkerhedssituation er også meget alvorlig på grund af det høje kriminalitetsniveau, herunder opiumsdyrkning.

3.1 Centralregeringens mulighed for at udøve sin myndighed

Der er nu op mod 30 000 medlemmer af den internationale sikkerhedsstyrke ISAF (International Security Assistance Force) under ledelse af en NATO-styrke stationeret i Afghanistan. Antallet er vokset betydeligt de seneste år, idet der for blot 2-3 år siden kun var 3500 (2004) og 6000 (2005) personer. Dette har betydet, at mens der tidligere næsten kun var tropper i og omkring Kabul, er der nu også tropper ude i landet. Det går dog kun langsomt fremad uden for byen med myndighedernes mulighed for at udøve deres myndighed. I store dele af landområderne har lokale krigsherrer hersket gennem mange år og har kontrolleret hele provinser. Dette har også indebåret, at indtægter tilhørende centralregeringen ikke er blevet kanaliseret til denne, men er forblevet på de lokale krigsherrers hænder. Magtmisbrug og korruption har været og er fortsat meget udbredt. Det kan derfor forudses, at det vil tage ganske lang tid, før de nye myndigheder kan fungere optimalt.

- ***Hær***

Den afghanske hær er under hastig opbygning, som forventes færdig ved udgangen af december 2006. Hæren forventes da at have en styrke på ca. 70.000 personer. Den elementære uddannelse af hæren er planlagt til at skulle være afsluttet i maj 2009. Den nye hær arbejder tæt sammen med NATOs styrker og samtidig er mere end 40.000 personer fra den tidligere hær blevet afvæbnet. Det skønnes dog, at der stadig er mere end 1000 forskellige grupperinger, som skal afvæbnes.

- ***Politi***

Den afghanske politistyrke er også under uddannelse og opbygning. Over 50.000 personer inden for politiet har gennemgået uddannelse, som ledes af Tyskland. Det er planen, at politistyrken skal bestå af 62.000 personer, når opbygningen er tilendebragt. Politiets uddannelse fokuserer på menneskerettigheder, og er formelt et civilt korps, men ifølge baggrundsoplysningerne anvender politiet dog i vid udstrækning vold og tortur som tidligere. Det er også af betydning, at mange af de, der uddannes indenfor politiet, er tidligere mujahedinere. Folk, som har været udsat for indbrud og lignende, undlader ofte at anmelde det til politiet, da det tit er politiet, der har begået de pågældende lovovertrædelser.

- ***Retsvæsen***

Retssystemet i Afghanistan er også under opbygning og uddannelse. Der eksisterer domstole på distrikts-, provins- og nationalt plan, men disse fungerer meget dårligt. De internationale standarder for retfærdig rettergang (fair trial) er således langt fra opfyldt. Dette beror dels på, at dommerne mangler uddannelse, at deres kendskab til både national og international lovgivning er meget mangelfuld, og at systemet bygger på korruption, magtmisbrug og trusler. Ca. 170 nye dommere er ved at færdiggøre deres uddannelse, hvorefter der skønnes at være et behov på yderligere 300 nye dommere.

Uden for Kabul er der stadig en udstrakt brug af de traditionelle ældreråd (kaldet Jirga eller Shura), hvor mange konflikter – både kriminelle og civile sager - bliver behandlet. Ved disse ældreråd har den anklagede ikke ret til hverken forsvarer eller anke.

Sanktioner ved disse ældreråd inkluderer piskning, stening og overgivelse af unge piger til ægteskab fra gerningsmandens familie til ofrets familie.

Retssystemet er generelt diskriminerende over for kvinder. *Kvinder* har ingen retsbeskyttelse mod voldtægter, tvangsægteskaber, æresdrab og lignende, da disse overgreb ikke behandles af retssystemet som kriminelle sager (se også afsnit 4.2).

Det er endvidere et problem, at sikkerheden for dommere og domstolspersonale er så dårlig. Alene inden for de seneste måneder (maj til oktober 2006) er 2 dommere blevet dræbt.

Der er således lang vej tilbage, førend retssystemet vil være velfungerende.

3.2 Afghanistans Uafhængige Menneskerettighedskommission

Afghanistans Independent Human Rights Commission (AIHRC) er dannet på baggrund af Bonn-aftalen og Afghanistans grundlov af 2004. Kommissionen blev dannet allerede i 2002, den har nu 8 medlemmer og ledes af en kvinde, Dr. Sima Simar. Kommissionen arbejder med overvågning af menneskerettighedssituationen og koncentrerer sig specielt om kvinders og børns rettigheder, uddannelse, indsamling af information vedrørende beskyttelse, udbredelse og krænkelse af menneskerettigheder. Kommissionen samarbejder ligeledes med UNHCR om monitorering af hjemvendte afghanere. Kommissionen bliver i vid udstrækning respekteret for sit arbejde, og har opnået meget siden etableringen. Der er dog også eksempler på, at medlemmer af kommissionen har måttet gå under jorden i en periode efter at have påtalt en sag, som vedrørte personer med forbindelse til folk omkring regeringen. Kommissionens muligheder for at yde beskyttelse mod overgreb fra magtfulde personer er dog stadig ret begrænset.

3.3 Ytringsfrihed

Der er nu adskillige frie radiostationer i Afghanistan ligesom der nu er flere Tv-stationer, hvilket var bandlyst under Taleban. Generelt er journalisters forhold dog blevet stedse sværere.

Inden for de sidste 4 år er der udarbejdet 3 lovforslag på medieområdet til sikring af ytrings/pressefrihed. Imidlertid har parlamentet endnu ikke godkendt nogen lov på området. Der udøves en del selvensur på området, men uden for Kabul er det i praksis umuligt at skrive noget, der står i modsætningsforhold til de lokale krigsherrer. En redaktør er blevet fængslet for blasfemi, og en Tv-station har fået bøde for at vise "u-islamisk" materiale (såkaldte Bollywood-film). Ministeren for Information og Kultur er blevet "kaldt i samråd" for at svare på sin angivelige mangel på kontrol med medierne.

I de første 8 måneder af 2006 er der registreret næsten 40 sager vedrørende vold mod journalister i Afghanistan mod 15 i 2004 og 30 i hele 2005. Sikkerheden for pressefolk er således meget lav. I juli blev en kameramand, som arbejdede for en privat Tv-kanal, dræbt under udførelse af sit arbejde.

En del journalister er blevet truet af ministre, politi osv. på grund af deres reportager. To reportere blev anholdt af sikkerhedsstyrkerne i Konar-provinsen i juli og var tilbageholdt i en uge uden anklager.

I en meget omtalt sag – som blev kraftigt kritiseret af både lokale og vestlige grupper – blev redaktøren af et kvinderettighedsblad arresteret efter ordre fra Højesteret for at have offentliggjort anti-islamiske artikler. Selv om mediekommissionen rensede ham for blasfemi-anklager, blev han af Højesteret idømt 2 års fængsel og risikerede tillige en Fatwa-dom.

3.4 Forsamlings- og foreningsfrihed

Retten til forsamlings- og foreningsfrihed er formelt genoprettet i den nye grundlov, dog med visse restriktioner, men bliver udøvet ganske forskelligt i de forskellige regioner. Desuden har politi og sikkerhedsstyrker ved nogle lejligheder reageret ganske unødigt voldeligt ved demonstrationer og offentlige protester. Da der i foråret spredtes oplysninger om, at en Koran var blevet skændet på Guantanamo-basen, udbrød der i maj uroligheder i Jalalabad og andre byer, hvilket medførte at 17 mennesker blev dræbt, 120 blev såret og et antal bygninger blev brændt ned.

3.5 Religionsfrihed

Ifølge den nye forfatning er der religionsfrihed, og regeringen respekterer generelt denne frihed. Antallet af kristne, hinduer og sikher er imidlertid fortsat meget lavt (ca. 1 %). Disse grupper kan generelt udøve deres religion uden problemer, om end nogle er udsat for trusler og chikane. I områder udenfor regeringens kontrol, er religionsfriheden i visse tilfælde begrænset. Konvertering fra islam til andre religioner er ikke tilladt og er fortsat belagt med dødsstraf. Rapporter om enkeltstående drab på konvertitter, har dog ikke kunnet bekræftes. Konvertitter vil ofte blive udsat for diskrimination og trusler fra familien og lokalsamfundet.

I marts 2006 meddelte Italien flygtninge-opholdstilladelse til en mand, som var konverteret fra islam til kristendom og af den grund risikerede dødsstraf. Denne sag tiltrak sig megen opmærksomhed i medierne, men er siden blevet efterfulgt af 4 tilsvarende sager.

4 Særlige grupper

4.1 Særlige etniske grupper

Personer der tilhører etniske minoriteter i et givent område kan være i risiko for forfølgelse. Bl.a. kan pashtuner, der vender tilbage til visse af de nordlige områder, være i risiko for forfølgelse. Ligeledes kan etniske hazaraer være i risiko for diskrimination og i nogle tilfælde forfølgelse i de vestlige og sydlige områder af Afghanistan.

Pashtuner blev efter Talibans fald udsat for chikane og diskrimination i det nordlige Afghanistan, hvilket førte til et stort antal internt fordrevne. Pashtunerne er i de seneste måneder så småt begyndt at vende tilbage til deres hjemegn.

Der er eksempler på, at pashtuner er blevet udsat for chikane i områder, hvor de udgør et mindretal, men det generelle indtryk er, at chikanen ikke så meget hidrører fra det forhold, at talebanerne overvejende var pashtunere, men mere er et udtryk for, at man generelt ikke kan slå sig ned i et område, hvor man ikke har familie- eller klanmæssigt tilhørsforhold, og at stridigheder/overgreb primært hidrører fra alles kamp om de knappe ressourcer, vand og jord.

4.2 Afghanske kvinders situation

Afghanske kvinder udsættes fortsat i vidt omfang for fysiske overgreb, tvangsægteskaber, chikane og diskrimination.

Kvindernes situation er kun marginalt forbedret efter Talebans fald. Den største forskel er, at kvinder nu igen må tage arbejde - i Kabul og andre større byer. I provinserne har kvindernes situation ikke ændret sig efter Talebans fald. Således kan kvinderne i de fleste pashtunske områder ikke færdes uden for hjemmet uden ledsagelse, dels fordi det ikke accepteres af deres familier og af lokalsamfundet, dels fordi de derved udsætter sig for risiko for overfald og voldtægt. Også i byerne er mandlig eskorte ofte påkrævet, når kvinder skal bevæge sig rundt. Kvinder har generelt ingen selvstændige rettigheder i Afghanistan, og selvom det fremgår af den nye forfatning, at mænd og kvinder er lige, så er kvinderne i praksis retsløse, hvis de ikke er under mandlige slægtninges beskyttelse. Det betyder også, at hvis det er en kvindes egne slægtninge, som efterstræber hende, fordi hun har forbrudt sig mod deres sædvaner og moralopfattelse, så kan hun ikke gå nogen steder hen for at få beskyttelse mod familiens overgreb.

Ægteskaber er oftest arrangerede mellem familier uden, at kvinden har nogen indflydelse herpå. Piger ned til niårs-alderen tvinges til at indgå ægteskaber med midaldrende mænd. Kvinder, der forsøger at flygte fra arrangerede ægteskaber, ses ofte at være i risiko for æresforbrydelser, herunder æresdrab fra familiens side. Disse kvinder ender i nogle tilfælde også i fængsel, dømt for f. eks. utroskab. Truslen mod kvinder ses i det hele taget ofte at komme fra familien.

Retssystemet er i vidt omfang diskriminerende overfor kvinder. Voldtægter, tvangsægteskaber og æresdrab behandles ofte ikke af retssystemet som kriminelle handlinger. Kvinder afholder sig i mange tilfælde fra at anmelde overgreb af frygt for hævnaktioner eller strenge straffe afsagt overfor kvinden selv. Kvinder, der forsøger at flygte fra tvangsægteskaber og lignende, er i nogle tilfælde endt i fængsel, dømt for f.eks. utroskab. I praksis har kvinder ikke adgang til retssystemet, og myndighederne er ikke i stand til - eller villige til - at yde kvinder den fornødne beskyttelse.

Kvinder, der arbejder aktivt for fremme af kvinders rettigheder, er i risiko for trusler og fysiske overgreb. Kvinder, der har deltaget i valgkampagner og registrering af kvindelige vælgere, har været udsat for overgreb.

Den 25. september 2006 blev en 65-årig kvinde myrdet af talebaner. Hun var hele sit liv forkæmper for menneskerettigheder, og var efter Talebans fald blevet valgt som leder af departementet for kvinders forhold i Kandahar-provinsen.

4.3 Homoseksuelle

Homoseksualitet er forbudt ifølge islamisk lov i Afghanistan. Der er dog ikke kendskab til konkrete sager om homoseksuelle eller tilfælde, hvor personer er stået frem offentligt og har erkendt deres homoseksualitet.

Homoseksualitet skønnes imidlertid at være meget udbredt, op mod 50 % af alle mænd skønnes at have et homoseksuelt forhold på et eller andet tidspunkt af deres liv, hvilket skyldes den stadig meget udbredte adskillelse af kønnene. Homoseksualitet vurderes således at være accepteret under forudsætning af, at det foregår skjult. Det ses dog, at homoseksuelle tvinges ind i ægteskaber, og hvis de protesterer imod dette, vil de få alvorlige problemer.

Homoseksuelle udlændinge, der opholder sig i Afghanistan, risikerer at blive anklaget for homoseksualitet.

Det er almindeligt, at mænd på gaden omfavner hinanden, går hånd i hånd o. lign. Dette tages ikke som udtryk for seksuel adfærd.

Der foreligger ikke oplysninger om lesbiske kvinders forhold/retsstilling, idet alle oplysninger vedrører mænd.

4.4 Børn

Børn er ofte udsat for vold, seksuel udnyttelse osv. såvel i hjemmet som i skolerne. Børns rettigheder er et næsten ukendt begreb. Piger, der er blevet seksuelt misbrugt, er ofte ugleset i familien, forholdet anmeldes ikke for ikke at bringe skam over familien, og pigen risikerer at blive dræbt, fordi hun har krænket familiens ære. I få tilfælde vil gerningsmanden også blive straffet for sin ugering. Det er udbredt, at ældre voksne mænd "holder" drenge til seksuelt brug, hvilket traditionelt giver den voksne mand prestige og status.

Fysisk afstraffelse af børn såvel i hjem som i skole er meget udbredt og kendskabet til Convention on the Rights of the Child (CRC) er meget begrænset.

Da der ofte dækkes over misbrug og vold, og forholdene sjældent kommer til offentlighedens kendskab, bliver traumatiserede børn yderst sjældent behandlet. (Generelt er antallet af psykologer og psykiatere i landet også meget lavt).

Kun ca. 54 % af alle børn i Afghanistan går i skole, heraf er ca. 35 % piger. Disse forholdsvis lave tal skyldes dels, at mange børn har meget langt til skole dels, at der ikke alle steder er kønsopdelte skoler.

4.5 Sekulær opførsel

I størstedelen af Afghanistan vil den sociale kontrol i nærmiljøet forhindre eller straffe sekulær opførsel, forstået som indtagelse af alkohol og udøvelse af dans og musik. I Kabul vil der formentlig være en større tolerance over for sekulær opførsel. Hvor stort spillerum, en person har, afhænger af, hvor høj status den pågældendes familie har og af, om den pågældendes familie accepterer den omhandlede adfærd. Også på dette område er kvinderne særligt udsatte for en repressiv håndhævelse af moral- og adfærdsnormer.

4.6 Tidligere medlemmer af KHAD og PDPA

Under Taleban var den generelle opfattelse, at personer, som havde haft forbindelse til Khedamat-e Etelea'at-e Dawlati, kendt som KHAD (Statens Efterretningstjeneste, se også note sidst i dette afsnit) eller People's Democratic Party of Afghanistan, kendt som PDPA, og hvor denne forbindelse var almindeligt kendt (dvs. at personerne var profilerede som medlemmer af PDPA eller KHAD) var i en sådan risiko for forfølgelse, at de generelt blev anerkendt som flygtninge, medmindre de havde begået eller medvirket til menneskerettighedskrænkelser, som betød, at de blev anset for omfattet af Flygtningekonventionens udelukkelsesgrunde.

Forholdene for tidligere kommunister har ændret sig efter Talebans fald. Således er det ikke længere ethvert kendt tilhørsforhold til PDPA eller KHAD, som må antages at føre til forfølgelse i Afghanistan. Adskillige tidligere medlemmer af PDPA og KHAD arbejder i dag for den nuværende regering.

Situationen for tidligere medlemmer af PDPA afhænger på den ene side af deres fortid: hvor høj rang har de haft inden for partiet, hvor kendte og profilerede har de været (i hvor høj grad identificeres de med politikken og overgrebene begået af det kommunistiske regime og er dermed i risiko for hævnaktioner) og har de p. g. a. deres tidligere handlinger udviklet fjendskaber med personer, der i dag har magt og indflydelse. På den anden side afhænger situationen for disse personer i høj grad af, hvilke forbindelser personen og dennes familie har til magthaverne i Afghanistan i dag.

Personer, der har arbejdet for KHAD, kan ligeledes fortsat være i risiko for forfølgelse i Afghanistan i dag, fordi de personer, som de har en konflikt med, fortsat lokalt er ved magten. Ligeledes kan de være i risiko for forfølgelse fra ofre/familie til ofre for overgreb.

(**Note:** KHAD blev grundlagt i 1980 som efterretningstjeneste og i 1986 ændret til et ministerium. Det bemærkes, at KHAD er kendt under andre navne: Department for Safeguarding the Interests of Afghanistan (AGSA); Workers' Intelligence Institute (KAM); General Directorate of State Information Service or Active members of PDPA; Ministry of State Security (WAD); Directorate of State Security; Directorate of Intelligence Service; og General Directorate of National Security.)

4.7 Personer med tilknytning til det tidligere Sovjetunionen

Der er ikke oplysninger om, at personer, som kommer hjem fra længerevarende ophold i det tidligere Sovjetunionen, har fået problemer alene som følge af opholdet i Sovjetunionen.

4.8 Personer i konflikt med de nuværende magthavere, herunder Den Nordlige Alliance

Kabul er ikke et sikkert sted at opholde sig, hvis man har en alvorlig konflikt med general Dostum eller en anden magtfuld krigsherre. Der er meget lidt, man kan gøre for at skjule sig for en af krigsherrerne eller for de lokale kommandanter. Regeringen er ikke i stand til at yde nogen form for beskyttelse mod krigsherrer eller lokale kommandanter.

4.9 Personer i konflikt med Jamiat-e-Islami og Shura-e-Nazar

Personer, som har haft konflikter med Jamiat-e-Islami, kan være i risiko for forfølgelse ved en tilbagevenden til Afghanistan. Graden af risiko afhænger af profileringen og konfliktens karakter. Lederen af partiet, tidligere præsident Rabbani, er ifølge nogle kilder tilsyneladende ildeset i Kabul.

4.10 Personer i konflikt med Hezb-e-Wahdat

Personer, som har haft konflikter med en af de to fraktioner af Hezb-e-Wahdat, risikerer forfølgelse, hvis de vender tilbage til de områder i det centrale Afghanistan, som fortsat kontrolleres af Hezb-e-Wahdat. Spørgsmålet, om Kabul vil kunne tjene som internt flugtalternativ, afhænger af konfliktens omfang. Der er medlemmer af den afghanske regering, som tilhører Hezb-e-Wahdat.

4.11 Personer i konflikt med Junbish-i-Melli

Personer, som er profilerede og som har en konflikt med Junbish-i-Melli og partiets leder Abdul Rashid Dostum, risikerer forfølgelse, hvis de vender tilbage til områder, som kontrolleres af Junbish-i-Melli. Dostum har siden april 2005 fungeret som stabschef/forsvarsminister i Karzais regering. Dostum trak sig i den forbindelse som leder af Junbish-i-Milli, men Dostum forventes reelt at have fortsat som partiets leder. Junbish-i-Melli har også folk i Kabul, hvorfor profilerede modstandere således næppe – ej heller fremover - vil kunne anvende Kabul som internt flugt alternativ.

4.12 Personer med tilknytning til Taleban

Det generelle indtryk er, at personer, som begik menneskerettighedsovergreb for Taleban, risikerer forfølgelse ved en tilbagevenden til Afghanistan. Personer, som primært var tilknyttet Taleban for at få arbejde, og som ikke var profilerede eller begik overgreb, vil kunne vende tilbage til landet uden at risikere forfølgelse. Anklager om i dag at have forbindelser til Taleban, kan derimod føre til forfølgelse, i form af bl.a. trusler, tortur og udenretlige fængslinger. Falske anklager om samarbejde med Taleban har været anvendt både i forbindelse med afpresning og hævnaktioner.

4.13 Personer med tilknytning til Hezb-e-Islami

Personer, som tidligere var tilknyttet Hezb-e-Islami, har generelt ikke problemer med den afghanske regering, hvis det er kendt, at de ikke længere arbejder for Hekmatyars fraktion af Hezb-e-Islami. Khaled Farooqis fraktion af partiet erklærede i maj 2004 deres støtte til Karzai. Tidligere Hezb-e-Islami-folk arbejder for den afghanske regering. Personlige konflikter kan dog føre til, at de pågældende er i risiko for forfølgelse i Afghanistan.

4.14 Kabul som internt flugtalternativ

Kabul var gennem nogle år indtil for nylig et af de sikreste steder i landet og i vid udstrækning myndighedskontrolleret. Imidlertid er situationen i Kabul også blevet mere alvorlig sikkerhedsmæssigt, myndighedskontrollen er blevet svækket, og vurderes ikke at kunne blive genoprettet i den nærmeste fremtid. Kabul kan derfor ikke tjene som internt flugtalternativ for personer, som har alvorlige konflikter med en af de krigsherrer, som kontrollerer landet eller dele af det.

5 Dansk praksis

Ifølge Udlændingeservices statistik indgav 182 afghanske statsborgere ansøgning om asyl i 2005. I 2005 blev der ved Udlændingeservice og Flygtningenævnet tilsammen meddelt 24 K-status, 38 B-status/ F-status, 7 meddeltes tilladelse som kvoteflygtninge, 15 blev meddelt humanitær opholdstilladelse, og 3 blev meddelt tilladelse af ganske særlige grunde.

Fra 1. januar til 1. oktober 2006 søgte 85 afghanske statsborgere asyl i Danmark.

5.1 Flygtningenævnets praksis

5.1 A Flygtningenævnets praksis i 2004

I perioden fra 1. januar til 31. december 2004 traf Flygtningenævnet afgørelse i 124 sager omhandlende asylansøgere fra Afghanistan. I 29 af disse sager meddelte Flygtningenævnet asyl, hvilket svarer til en anerkendelsesprocent på ca. 25.

Ved at inddele de sager, hvori der blev meddelt asyl, i samme grupper som nedenfor, ses det, at praksis for 2004 var som i de senere år i grupperne: Tidligere medlemmer af PDPA; modsætningsforhold til nuværende magthavere og familiemedlemmer til højt profilerede personer. Desuden meddeltes i 2 sager asyl til ansøgere, der havde været udsat for tortur af Taleban. Endvidere meddeltes asyl i flere sager til kvinder, hvor der indgik en kumulativ vurdering af asylmotiv, manglende netværk samt hvor i landet, kvinden kom fra. Det må vurderes, at praksis vedrørende asyl til kvinder er gået i mere restriktiv retning.

5.1 B Flygtningenævnets praksis i 2005

I hele 2005 traf Flygtningenævnet afgørelse i 108 sager vedrørende personer fra Afghanistan. I 25 sager meddelte Flygtningenævnet asyl, hvilket svarer til en anerkendelsesprocent på 23. Nævnet meddelte konventionsstatus i 15 sager. Der blev

desuden meddelt b-status og f-status i henholdsvis 8 og 2 sager. I 74 sager blev der givet afslag. I 1 sag blev en opholdstilladelse inddraget p. g. a. svig, mens Udlændingesservices inddragelse af opholdstilladelse i 8 sager blev ophævet med den begrundelse, at ændringerne i Afghanistan endnu ikke var af tilstrækkelig varig, stabil og effektiv karakter.

De sager, hvori nævnet har **meddelt flygtningestatus**, kan inddeles i følgende kategorier:

Tidligere medlemmer af PDPA

Der blev i 3 sager meddelt K-status til tidligere medlemmer af PDPA, hvor ansøger havde haft en højtstående position i partiet. I den ene sag havde ansøger været højtprofileret og desuden haft det militære ansvar for sikkerheden i Mazar-i-Sharif, hvilket havde medført konkrete konflikter med adskillige mujahedinske grupper. I den anden sag var der tale om en politisk chef. Nævnet vurderede, at han havde været så højtstående i PDPA, at han måtte anses at være kendt i vide kredse inden for Mujahedin. I den tredje sag var der ligeledes tale om en politisk chef, og nævnet fandt, at det ikke kunne afvises, at han ville være i risiko for forfølgelse ved en eventuel tilbagevenden.

Tilknytning til SAZA

I en sag havde ansøger været højtstående inden for SAZA og havde deltaget i kampe mod Dostum, hvor Dostums svoger var blevet dræbt. Nævnet fandt derfor at han kunne være i risiko ved en eventuel tilbagevenden.

Modsætningsforhold til nuværende magthavere

Denne gruppe omfatter ansøgere, der på forskellig vis har profileret sig. I 1 sag var ansøger blevet tvunget til at samarbejde med Hezb-e-Islami. Ansøger anmeldte forholdet til politiet, men fortrød og flygtede. Ansøger vurderes således at være kommet i modsætningsforhold både til Hezb-e-Islami og myndighederne. I en anden sag udsprang forfølgelsesrisikoen af, at ansøger som ældste søn (faderen var død) havde afslået en kommandants anmodning om ægteskab med hans søster. Nævnet lagde blandt andet vægt på, at ansøger i forbindelse med en forlovelsesfest var blevet eksponeret, og at familien, efter at være flygtet fra Kabul til Mazar-e-Sharif, heller ikke her kunne finde beskyttelse.

Tilknytning til Taleban

I 1 sag havde ansøgers far været medlem af Taleban og medvirket til brutale overgreb på lokalbefolkningen. Ansøger havde i mindre udstrækning hjulpet faderen. Nævnet fandt, at det ikke kunne udelukkes, at ansøger ved en eventuel tilbagevenden ville risikere hævnaktioner fra lokalbefolkningens side, og at han ikke ville kunne opnå myndighedernes beskyttelse imod det. Han meddeltes b-status (mindreårig, ikke overbevisende forklaring).

Æresdrab

I 5 sager meddelte Flygtningenævnet f- eller b-status til personer, der var i risiko for æresdrab. I 2 sager var kvinden blevet lovet væk til en mand, med hvem kvinden nægtede at gifte sig. Dette medførte en risiko i forhold til den pågældende mand. I den ene sag var manden kommandant og således magtfuld, hvilket indgik i Flygtningenævnets

vurdering af sagen. I den anden sag havde manden muligvis forbindelse til magtfulde personer; men dette ses ikke at have indgået i vurderingen af sagen. I 2 sager havde ansøgers indgåelse af ægteskab/samliv ført til modsætningsforhold til egen familie. I den ene sag havde der fundet overgreb og drabsforsøg sted, i den anden sag var der blevet fremsat trusler om æresdrab. Ansøger var i sidstomtalte sag en mand. I den sidste af de 5 sager var kvinden i Danmark blevet skilt. I forbindelse med indgåelse af ægteskabet havde kvindens far udtalt, at hun skulle blive i ægteskabet til hun døde, og at hun ville blive dræbt, hvis hun vendte hjem. Flygtningenævnet fandt, at det ikke kunne afvises, at kvindens familie i Afghanistan enten ville afvise hende eller slå hende ihjel.

Enlige kvinder

At en kvinde er enlig og uden netværk er ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at Flygtningenævnet meddeler den pågældende asyl. Imidlertid ses det i flere sager at indgå i nævnets vurdering af sagen, at en kvinde er enlig og uden netværk i hjemlandet. Enlige kvinder kan i særlige tilfælde opnå humanitær opholdstilladelse.

Familiemedlemmer til højtprofilerede personer

I et antal sammenhængende sager blev en ægtefælle og nogle børn meddelt K-status p. g. a. ægtefællens/faderens højt profilerede stilling i PDPA. Begge ægtefæller havde været aktive for PDPA. Manden/faderen var imidlertid kendt fra TV og øvrige medier, som taler ved politiske møder, som højt rangerende militærperson og universitetslærer. Endvidere blev det bl.a. tillagt vægt, at familiens navn var kendt af mujahedinske kommandanter. I 3 sager vurderedes ansøgerne at være i risiko som følge af faderens henholdsvis ægtefællens arbejde for KHAD. I alle sager var der oplysninger om trusler rettet mod ansøgerne.

I 2 andre sager havde familiemedlemmer været profilerede i kraft af henholdsvis en position som borgmester under PDPA og vigtige militære stillinger under den kommunistiske regering.

Flygtningenævnet meddelte B-status til en ansøger, hvis far havde fungeret som spion for Taleban og i den forbindelse havde angivet flere lokale kommandanter. Faderen var tidligere Wahdat kommandant. Da Taleban blev opløst, blev faderen anholdt og dræbt af personer fra Wahdat-partiet. Personerne, der anholdt og dræbte faderen, havde også ledt efter ansøger.

5.1 C Flygtningenævnets praksis i 2006

I perioden fra 1. januar til 1. september 2006 traf Flygtningenævnet afgørelse i 43 sager vedrørende asylansøgere fra Afghanistan. I 17 af disse sager meddelte Flygtningenævnet asyl, hvilket svarer til en anerkendelsesprocent på 40. Nævnet meddelte asyl efter § 7,1 i 13 sager. Der blev desuden meddelt asyl efter § 7, 2 i 4 sager.

I 26 sager blev der givet afslag. Udlændingesservices inddragelse af opholdstilladelse i 4 sager blev ophævet med den begrundelse, at ændringerne i Afghanistan endnu ikke var af tilstrækkelig varig, stabil og effektiv karakter.

De sager, hvori nævnet har ***meddelt flygtningestatus***, kan inddeles i følgende kategorier:

Medlemskab af PDPA

Flygtningenævnet meddelte asyl (K-status) i 3 sager, hvor man fandt, at ansøgerne havde været så højtprofilerede medlemmer af PDPA, at de ville være i risiko for forfølgelse ved en eventuel tilbagevenden.

Medlemskab af Wahdat

Flygtningenævnet meddelte asyl (K-status) i en sag, hvor ansøger havde haft en vis profilering inden for Wahdat og havde deltaget i kamphandlinger mod blandt andet Jamiat-e-Islami, idet han af den grund ville være i risiko for forfølgelse fra denne gruppes side ved en eventuelt tilbagevenden, og at han ikke ville kunne opnå myndighedernes beskyttelse imod det.

Medlemskab af SAZA

Ansøgers ægtefælle havde været højtprofileret medlem af SAZA og var tidligere blevet meddelt asyl af den grund. Derfor – og henset til at ansøger også selv havde været medlem af SAZA- meddeltes hun også asyl (K-status).

Tilknytning til Hezbe-Wahdat

Ansøgeren havde under krigstjeneste for Hezbe-Wahdat deltaget i tortur og mishandling af krigsfanger, men anførte at han havde været tvunget til det, da han ellers ville være blevet skudt. Ansøger havde i størstedelen af tiden, hvor han gjorde krigstjeneste, været mindreårig. Nævnet fandt, at der var begrundet tvivl om, hvorvidt udelukkelsesgrundene her fandt anvendelse, og denne tvivl skulle komme ansøger til gode, og han meddeltes derfor asyl (K-status).

Tilknytning til KHAD

Ansøger var i 2003 meddelt afslag på asyl, idet han fandtes omfattet af § 7, stk. 1, men var udelukket fra asyl p. g. a. de aktiviteter, han havde deltaget i, mens han var ansat i KHAD. Sagen var nu blevet genoptaget, og nævnet lagde til grund at ansøger konsekvent havde oplyst ikke at have udført tortur, samt at det af en UNHCR-rapport fremgik, at tortur ikke var blevet anvendt i den afdeling af KHAD, hvor ansøger havde arbejdet. Da han fortsat ansås omfattet af § 7, 1, meddeltes han asyl.

Familiemedlemmer til højtprofilerede

Flygtningenævnet meddelte asyl (K-status) i 3 sager, hvor man fandt, at ansøgers ægtefælle/ ansøgers far havde været så højt profilerede medlemmer af PDPA, at ansøgerne ville være i risiko for forfølgelse ved en eventuel tilbagevenden.

Flygtningenævnet meddelte B-status i 3 sager, hvor ansøgerne/ ansøgers far var kommet i personlig konflikt med lokale kommandanter, idet det blev lagt til grund, at ansøgerne ved en eventuel tilbagevenden risikerede forfølgelse fra disse, og at myndighederne ikke kunne beskytte dem.

5.2 Udlændingesservices praksis

5.2 A Udlændingesservices (dengang Udlændingestyrelsen) praksis i 2005

I 2005 meddelte Udlændingestyrelsen asyl i 18 % af de spontane asylsager vedrørende personer fra Afghanistan.

Der blev meddelt K-status til 24 og B-status/ F-status i 38 sager.

5.2. B Udlændingesservices praksis fra 1. januar 2006 til 1. oktober 2006

Udlændingesservice har i årets første 9 måneder modtaget ansøgning om asyl fra 85 personer fra Afghanistan.

Der foreligger ikke tilgængelige oplysninger om afgørelser, der er truffet vedrørende afghanere.

6 Udsendelse

Det er muligt at udsende afviste asylansøgere til Afghanistan på såvel frivilligt som tvangsmæssigt grundlag.

7 Kilder

UNHCR: diverse artikler

United Nations – General Assembly, Security Council: The situation in Afghanistan and its implications for peace and security

U.S. Department of State, Country Report on Human Rights Practices 2005

UK Home Office

Udlændingestyrelsens og Dansk Flygtningehjælps fact finding-rapport 2004 - Politiske forhold, sikkerhedssituationen og menneskerettighedsforhold i Afghanistan

Udenrigsministeriet: Landefakta Afghanistan

UDI's rapport: Integrationsrettet landkunnskap om Afghanistan

CIA: The World Factbook, Afghanistan

International Crisis Group: Afghanistan's Legislature: Making Democracy Work

IRIN: diverse artikler

Human Rights Watch - diverse dokumenter

British Agencies Afghanistan Group – diverse materiale

Amnesty International: diverse artikler

CNN: diverse artikler

BBC: diverse artikler

Save the Children: Mapping of Psychosocial Support for Girls and Boys affected by Child Sexual Abuse

Advocacy.net

Afghanistan Online: General Information on Afghanistan

Afghanistan Independent Human Rights Commission's hjemmeside

Women's Alliance for Peace and Human Rights in Afghanistan's hjemmeside